

**Často kladené otázky
ohledně
nízkonákladového
způsobu života**

verze
1.01

Úvod

Mnoho lidí mi pokládá stejné nebo podobné otázky ohledně nízkonákladového způsobu života. Tak jsem se je rozhodl (i s odpověďmi) sepsat. Myslím, že jejich přečtení může zájemcům pomoci vyvarovat se častých chyb a ujasnit si, zda nízkonákladové žití je či není ta správná cesta právě pro ně.

Co je nízkonákladové žití?

Nízkonákladové žití, jak název napovídá, znamená velmi nízké náklady na život. Takový dobrovolně zvolený způsob života se často nazývá „dobrovolná skromnost“.

O jaké sumě nákladů se v takovém případě bavíme?

Na to není jednoznačná odpověď. Může to být ročně 6000 Kč, ale třeba i 180 000 Kč. To záleží na mnoha okolnostech. Já znám spíš lidi s ročními náklady 6000-40 000 Kč, jsem jeden z nich, takže se přirozeně sdružujeme nad řešením podobných situací.

Motivace

Proč si lidé vybírají takový způsob života?

Existuje hodně motivací změnit způsob života tímto směrem. Já bych řekl, že hlavní je strach z budoucnosti. Můžete to být někdo nemocný nebo si někdo uvědomuje, že může být nemocný a nemá šanci našetřit si peníze. Tak přemýšlí jak ten problém vyřešit. Někdo je nespokojen se svým životem a nevidí, nic co by ho posouvalo a myslí si, že pokud by měl víc času, tak by mohl začít žít. To jsou asi nejčastější motivace – strach o budoucnost, nemoc a nespokojenost se životem. V mém případě byl motivací strach o budoucnost a pocit, že nic nestíhám. A později se přidala i ta třetí motivace. Mám 3v1.

A co třeba motivace žít ekologicky?

Já osobně tomu nevěřím. Podle mně neexistuje nikdo, kdo chce takto žít kvůli ekologii. Pokud někdo tvrdí, že jeho motivací je ekologický způsob života, tak žije ve své iluzi, ze které se brzy probudí a uvědomí si, že je to na nic. Je to podobné jako když někdo tvrdí, že nechce mít děti nebo auto. Je lehké vzdát se možnosti mít vlastní potomky, když třeba chybí přirozený mateřský pud. Je lehké „nemít auto“, když žijete ve městě s fungující hromadnou dopravou a plnou vybaveností. Je to teď spíš taková móda – žít ekologicky. Takový člověk si klidně kupuje vodu v pet lahvích, protože přece ekologicky třídí a recykluje odpad. Nebo si zaletí letadlem na Hawaii, protože jinak vůbec nejezdí autem a šetří přírodu. Žít ekologicky má svoje daná pravidla, ale pokud je člověk upravuje podle toho, jak se mu to zrovna hodí, tak akorát lže sám sobě. Bylo by super žít ekologicky, ale já osobně nejsem schopen tak žít a nepoznal jsem nikoho, kdo by skutečně měl hlavní motivaci ekologii.

Jako jednu z motivací zmiňujete strach z budoucnosti, jaký strach z budoucnosti máte na mysli?

Když se zeptáte lidí ve věku 20-40let jak se připravují na důchod, tak zjistíte, že sice nespolehnají na důchod od státu, ale na druhou stranu si sami nebudují žádné rezervy. A když, tak jen velmi malé.

Jak člověka může posunout, když žiji nízkonákladově?

Je to jedna z motivací proč tak žít. Věří, že kvůli tomu, že nemá čas nemůže realizovat své sny. Někdy je to jen výmluva, že nemá čas, protože pokud má čas, tak ten svůj sen nerealizuje. Když člověk má čas, tak se může věnovat k tomu, aby se se svým životě posunul. Každý nedokáže fungovat na 100 procent.

Co je pro nízkonákladový život nejdůležitější?

Všechno je důležité a je těžké vybrat to nejdůležitější. Ale bez motivace a pozemku to nejde, tak asi tyhle dvě věci jsou nejdůležitější. Já rád rozdělují fyzickou a psychickou stránku. Fyzická se dá snadno zajistit, ale psychická stránka, to už tak jednoduché není. Chce to hodně času a odhodlání.

Financ

e
Jak moc jsou důležité peníze?

Jsou velmi důležité. Dávají člověku klid. Mít pod matrací velkou rezervu je skvělé. Někteří lidé prohlašují peníze za zlo, ale i oni vědí, že peníze znamenají svobodu. Když máte našetřeno na 10 let života, tak se začnete trápit až za 7 let, že už vám zbývají prostředky jen na 3 roky života. Je zásadní si tuto realitu uvědomit, překonat domnělou nenávist vůči penězům a něco si našetřit. Protože pak nějau dobu peníze řešit nemusíte.

To se musíš cítit cool, když utrácíš jen pár tisíc ročně?

S podobným názorem se setkávám poměrně často. Lidé si myslí, že se tímto stylem života povyšují nad ostatní, nebo že se snažím někoho trumfnout. Skutečně neznám nikoho, kdo by měl potřebu se nízkonákladovým žitím vytahovat či chlubit. Člověk to nedělá, protože to je nebo není cool, ale kvůli tomu, že má nějaký důvod. Chce jen v klidu žít. Kdyby to někdo dělal kvůli tomu, aby byl cool, tak by dělal přednášky. Možná na začátku u některých dobrovolně skromných existovala motivace změnit svět a i lidi, ale to obvykle rychle vyprchalo. Lidé mají tendenci přecházet do obranného módu, když se je někdo snaží přesvědčit o něčem, co se jim úplně nelíbí nebo nehodí, třeba o tom, že domácí pečení chleba je lepší. Udělali jsme v minulosti pár srazů a nikdo netoužil šířit osvětu. Jen já jsem černá ovce, která si myslí, že pokud někomu hrozí bezdomovectví atd., tak tohle je cesta jak se tomu vyhnout.

Může člověk začít žít nízkonákladově hned, jak se rozhodne?

Může, ale málokdo to dobrovolně udělá. Obvykle se to týká lidí, kteří mají náhlé finanční problémy. Ostatní začínají pomalu a postupně. Já umožňuji lidem „pronajmout“ si kus mého pozemku zadarmo a umístit si tam chatičku. Víím, že z těch lidí nikdo chatku nepostaví, protože je možné sehnat lepší pozemek a oni to vědí. Pro ně je můj pozemek něco jako startovací dráha, kde mohou začít. Je totiž důležité začít, protože jinak se člověk zacyklí a bude jen snít. Víím na 98 procent, že lidé, kteří si pronajali můj pozemek, na něm nikdy nebudou bydlet. Tento pronájem nabízím již od roku 2015 a už 6 lidí zrušilo pronájem, protože si našli lepší pozemek. Vždy existuje lepší pozemek než můj, který je zadarmo. Jeden zrušil pronájem už za měsíc, protože mu údajně jeho známý nabídl pozemek za 1Kč/m² ročně a navíc v blízkosti jeho bydliště. A ta osoba předtím hledala pozemek několik let.

Vím, že nikdy na mém pozemku nebude bydlet 50 lidí. Dokonce ani 3 lidi, i když nabízím 15 dílů pozemku k pronájmu. Vím, že je to jen startovací pozemek a ty lidi si najdou lepší pozemek ve svém okolí. Je důležité začít třeba i na neideálním pozemku a pomalu svůj sen realizovat než jen snít a plánovat. Udělat první krok je to nejtěžší.

Kdyby to byla pravda, tak nejsou bezdomovci.

Bezdomovci jsou složité téma. Jsou mezi nimi fetišáci, alkoholici, gambleři a lidé s psychickými problémy, kteří nejsou schopni komunikovat a spolupracovat. A další bezdomovci nechtějí žít v chatičce. Chtějí bydlet jako normální lidi. Nízkonákladové žití nevyřeší bezdomovce. U některých možná, ale bez motivace bezdomovců to nejde. Sociální pracovník nemůže radit bezdomovcům, aby žili nízkonákladově.

Kde sežene k životu peníze?

Pokud je motivací pro nízkonákladové žití nedostatek času, nebo touha někam se v životě posunout, tak to často bývá pouze krátkodobá životní etapa. Jak již bylo zmíněno, lidé se třeba chtějí někam posunout, ale už tomu nechtějí věnovat to úsilí, nebo se ve skutečnosti ani nikam posunout nechtějí. Takže když přijde na věc, přestane je to bavit. Nedostatek času umožňuje lidem snít o něčem „lepší“m. Pokud někdo pracuje 5 dní v týdnu a má volnou jen sobotu, aby se věnoval své zahradě, tak tam udělá hodně práce a má z toho radost. Kdyby měl každý týden možnost to otočit a být 5 dní na zahradě, tak se z radosti stane rutina a sen se rozplyne.

Ale, kde sežene peníze?

Stačí jen sedět a čekat. Tedy nejprve něco udělat a pak čekat. Rozdíl mezi nízkonákladovým žitím a běžným způsobem života je ten, že člověk má mnohem víc času oproti lidem, kteří nežijí nízkonákladově. A to je možné využít. Lidé, kteří nemají tolik času, tak shánějí lidi, kteří jsou ochotni za peníze pracovat. Je důležité si promyslet, co člověka baví a jestli daná činnost nemůže generovat peníze. Chce to hodně o tom přemýšlet, protože většina činností má potenciál vydělávat peníze.

Příklad?

Příkladu je tolik, kolik existuje možností. Tedy nespočet.

Za jak dlouho si člověk našetří na nízkonákladový život?

Asi rok. Nesmí se zapomenout, že takový člověk se spoléhá na spolupráci a barter. Možná ten člověk dělá za minimální mzdu a našetří měsíčně jen 200Kč v hotovosti, ale navíc získá třeba jen za odvoz spoustu věcí, které by jeho zaměstnavatel vyhodil jako nepotřebné. Žijeme v ČR, která je bohatá, takže věcí „za odvoz“ je všude dost. Takový člověk dokáže našetřit 10-40tisíc měsíčně v takovém hmotném majetku. Ty předměty jsou často neprodejně, ale hodí se na barter. Je to jedna z nejčastějších chyb, že člověk si myslí, že jen peníze v bance se počítají.

Doporučuješ lidem krást?

Firmy a i lidi se zbavují věcí zadarmo. To není krádež. Oni Vám dokonce i poděkují. Snadný výdělek je třeba odvoz stavebního materiálu ze stavby. Je to pro firmu odpad a museli by zaplatit odvoz na skládku, ale takhle se toho zbaví zadarmo. Hodně lidí to ví a živí se jen tím. Proto už je potřeba mít známosti, protože je to velmi výhodný kšeft. I ten brigádník v supermarketu si může vydělat hodně peněz. Supermarkety stále vyhazují prošlé potraviny, hlavně pečivo a zeleninu s ovocem. Někdy to bývá třeba 20 kg denně. Vím, že to zní šíleně, že někdo pracuje 8-12 hodin v supermarketu a pak přijde domů a musí ještě zavařit tu zeleninu. K tomu se hodí spolupráce, která spočívá v tom, že získanou zeleninu odnese jiné osobě a ona to zpracuje.

Kolik vydělá na těch 20kg zeleniny z popelnice?

Odhaduji 80-200Kč čistého. Není to moc, a proto nejsou u popelnice za supermarketem fronty. Znáám více lidí, kteří ráno si kupují 1,5l minerálku (15Kč) a chipsy (150g-35Kč) a k tomu pochoutkový salát s pečivem, které vyjde asi na 50 Kč. Pak jde na oběd za 70-150Kč. Takovým lidem se vybírat popelnice za supermarketem nevyplatí a tím je i menší konkurence. Ono se vlastně ani nejedná o vybírání popelnic. Prostě se jen domluví s manažerem obchodu a mohou si dát prošlé potraviny stranou. A vydělat 80-200Kč denně je dost pro někoho, kdo chce žít nízkonákladově. Měsíčně tak získá 1600-4000Kč a takže za 12 měsíců našetří na 3-6 let života.

Nejde se živit odvozem věcí ze staveb.

Aby se mohl člověk živit odvozem věcí ze stavby, tak musí mít ideální podmínky. Všechno je o ideálních podmínkách. Každý nemůže vozit ten odpad, protože nemá ideální podmínky. Já třeba znám 4 lidi, kteří mají vozík a teoreticky by mi ho mohli půjčit zadarmo nebo za barter, takže ho nemusím vlastnit. Neznám nikoho, kdo má velkou dodávku, ale pokud někoho zná, tak si tu dodávku půjčí a zaplatí za benzín a nějaké peníze do kasičky na opravy. Člověk, který se chce takto živit, si musí najít svoje ideální podmínky. Spolupráce a barter je hodně důležitá pro nízkonákladové žití. Když tyhle dvě věci nedělá, tak si sám sobě komplikuje život.

Na brigádě si vydělám víc.

Nízkonákladový člověk má volno 365 dní v roce a potřebuje třeba jen 6-40tisíc ročně. Tak dělá to, co ho baví, a vydělá si těch 6-40tisíc ročně. Třeba jen 10Kč/h, ale dělá něco, co ho baví. Někdo zas žije z úspor atd. Je běžné, že než člověk začne žít nízkonákladově, tak hromadí věci. Třeba musí mít auto na cestu do práce. Až začne žít nízkonákladově, tak se auta zbaví. Co má nízkonákladový člověk dělat 365 dní v roce?

Proč to nedělá každý?

Pro většinu je to neefektivní. Nejsou ideální podmínky. Uvedu příklad cukru. Pokud někdo bydlí blízko supermarketu, tak může kdykoliv skočit pro cukr a nakoupit za 8-10Kč a prodat ho za 12 Kč. A někteří včelaři prostě přijedou a koupí si od toho člověka i 2tuny, protože se jim to vyplatí než, aby chodili do krámu pro 10-50kg. Ta osoba si vydělá na jedné tuně 2000-4000Kč. Jeden člověk mi povídal, že v době, kdy popelnice na sklo byli jako normální popelnice, tak během 3 let nasbíral sklenice za 2 miliony korun. Neprodal je do měsíce, ale trvalo to asi rok než sehnal včelaře a lidi, kteří zavařují na prodej, a on získal 2 miliony v hotovosti. Jezdil na kole a tři roky makal a neměl jistý, že to prodá. A pokud by někdo dělal v kanceláři, tak si vydělá víc.

Nevidím nikde snadno vydělané peníze.

Tyhle rady nejsou jak si snadno vydělat peníze. Stále tvrdím, že nejlepší je mít normální práci, kde si člověk vydělá 150-400Kč/h a našetří si do konce života. A hotovo. Když máte našetřeno, tak žijete z úspor. Ale pak máte 365 dní volna. A co s tím? Co s tím uděláte?

Zkouším pátrat ve vzpomínkách, jestli jsem potkal někoho, kdo by jako nízkonákladový člověk vůbec nic nedělal. A nemůžu si vzpomenout. Možná existují. Lidi, kteří na začátku třeba 3 měsíce nic nedělali je dost, ale pak začali něco dělat. Prostě člověk musí něco dělat nebo se z toho zblázní. Normální člověk si najde koníčka jako běhání, cestování, ježdění na kole, rybářství atd. Nízkonákladový člověk si najde koníčka, který mu vydělá nějakou korunu. Tak například jsem si psal s jednou slečnou, která má online bazárek pro děti. Žije ve městě a rozváží věci na kole, takže kupující dostane ty věci až do domu. Nedá se na tom vydělat tom. Podle jejích slov získá ročně asi 15tisíc korun v hotovosti. Denně asi 50Kč. Na to kolik projedzí na kole a pak vysedává u těch ženských je to možná jen 5Kč/h. Ale jí to vyhovuje. Podle jejích slov má věci v hodnotě 300tisíc (to získá v hotovosti) a stále se to pomalu rozrůstá. Má prý nekonečný zdroj peněz. Splnila si svůj sen. Žije klidný život. Nejen že věci na děti dostává zadarmo od těch lidí, ale dostává třeba i zavařovací sklenice atd., tak má další věci na barter. Prosím musíte to brát tak, že ty lidi mají 365 dní volna a nemůžou si dovolit koníčka, který je stojí peníze, tak mají koníčka, který jim něco vydělá.

Co máte s těmi zavařovacími sklenicemi?

Je to platidlo chudých. Jen žertuji. Jsou tu včelaři a i lidé, kteří prodávají svoje zavařeniny. A ty jsou ochotni zaplatit za sklenice příznivější cenu, než jaká je v obchodě za nové sklenice. Cena za sklenici je jen 1-5Kč podle velikosti a tvaru. Nevýhoda je, že se musí sklenice lesknout, tak strávíte i 5 minut jednou sklenicí. Výhoda je, že po sklenicích je stále poptávka a je to tedy něco jako jistota. Včelař buď zaplatí peníze, nebo dá 1kg medu za 21-31 sklenic. Někdo si tím přivydělává a někdo je jen hromadí do důchodového fondu. Sklenice je jistota. Pak jsou láhve od tvrdého alkoholu, které mají hodnotu asi 1Kč, ale najít kupce je docela složité. Za víc se vykupují krásné láhve.

Jsou nějaké legální a zároveň divné způsoby vydělání peněz?

Já si vždy vzpomenu na stavební pojištění, ale najdou si jiné. Stavební spoření trvá 6 let a každý rok musíte uložit 20tisíc. Dostanete 2000Kč ročně, ale 350Kč je poplatek. Tak získáte ročně cca 1600Kč. Pokud někomu stačí jen 3000 Kč ročně, tak musí mít našetřeno 240tisíc, které stále dokola dává na spoření. Nemyslím si, že tenhle způsob je nejlepší. I když díky státu něco vyděláte, tak pořád tu je inflace. Člověk, který to provozoval, to bral jako jistý příjem bez komplikací. Pořád platí, že nejlepší je investice do pozemku.

Co podnikání?

Podnikání je riziková záležitost. Často je potřeba velká investice a nějakou dobu to trvá, než se začne vydělávat. Pokud člověk má motivaci, aby se živil podnikáním, tak ok. Pokud si chce si vydělat 6-40tisíc ročně, tak bych do podnikání nešel. Než se investice vrátí, trvá to někdy hodně dlouho, pokud se vrátí.

Rezerva

A co když nastanou neočekávané výdaje?

Člověk se v dnešní době dožívá často i 80 let. Máme kolem sebe lidi různého stáří - od novorozenců až po 80ti leté (i starší) seniory. Je potřeba zjistit, co rozdílné skupiny lidí potřebují k životu. Není to složité. Ale díky tomu si můžeme udělat lepší představu o tom, kolik a čeho potřebujeme. Třeba je Vám 30 let. Víte, že lednička vydrží 10 let. Tak budete potřebovat za svůj život 5 ledniček. Tak buď si dáte stranou peníze na 5 ledniček, nebo začnete sledovat prodeje a seženete starší ledničky za odvoz. Budete mít třeba 7 ledniček místo 5, ale za méně peněz. Podobně je možné řešit oblečení, nádobí, atd... Všechno (včetně zdraví) se dá odhadnout. Neexistuje žádný nenadálý nebo neočekávaný výdaj. To jen my sami sebe přesvědčíme, že jsme to nečekali. Ale všichni víme, že lednička a další věci mají svou životnost. I ten člověk, který začne chřadnout a objevovat problémy, tuší, že bude potřebovat nějakou péči či léky. Mohli bychom nazvat nenadálými výdaji asi pouze situaci, kdy člověk změní svůj styl života, nebo nějakou jeho část. Třeba se rozhodne jezdit na kole. Tak si koupí kolo, helmu atd.

Chcete říct, že máme mít 10 ledniček?

Ne tak docela. Je to na každém člověku, na jeho prioritách a rozhodnutích. Pro lidi, kteří chtějí žít nízkonákladově, neexistují nenadálé výdaje. Prostě se musí připravit předem. Nemusí mít ani jednu ledničku v záloze, ale musí počítat s tím, že třeba týden bude bez ledničky, než sežene nějakou za odvoz a také že si možná připlatí, protože nebude v jeho blízkosti, nebo za ni prodávající bude něco chtít (čili nebude jen za odvoz). Takže vás taková lednička "na poslední chvíli" může stát víc než ta lednička, kterou si výhodně pořídíte "do zásoby".

Proč si pořizují ledničku, je to potřeba?

To opět záleží na konkrétním člověku a jeho potřebách. Já ji nemám, ale moje skladba jídelníčku nevyžaduje, abych měl zásobu chlazených potravin. Ale mnoha lidem se hodí - třeba na mléčné výrobky, maso apod. Ideální je mít ledničku kombinovanou s mrazákem. Pak existují i mini ledničky, které se prý dají napájet z autobaterie. Pro lidi žijící bez elektrické sítě je to ideální..

Lidi dávají často do ledničky zbytečně hodně věcí a proto potřebují velké ledničky. Mně přijde praktičtější místo hromadění ledniček hromadit pultové mrazáky. Roční potřeba 100l mrazáku je asi 150KWh neboli 800Kč. Pro nízkonákladového člověka je to dost, ale zmrazí asi 100kg potravin. To je 8Kč/kg. Zní to hodně neekonomicky a neekologicky, ale některým i mně se zdá spíš hodně ekologické a ekonomické řešení, protože sezonní zeleninu a ovoce si člověk snadno uskladní v mrazáku a v tu dobu je cena těch potravin nízká, tak se to vyplatí. I já se dívám po pultovém mrazáku a přemýšlím, jak moc si upravím jídelníček. Ono sušení a zavařování zabere nějaký čas a peníze oproti zamražení.

To není ekologické. Proč se nesnaží žít co nejvíc ekologicky? Každý vidí tu ekologii v něčem jiném. A někdo chce jen žít. Ten, kdo říká, že to dělá pro ekologii, tak má povinnost poslouchat ostatní lidi co musí udělat, aby žil víc ekologicky. Ostatní, kteří chtějí prostě žít, nemusí poslouchat někoho, kdo má větší ekologickou stopu, jak "správně" mají žít

Bydlen

í

Jak mi půda může vydělat?

Už jen to, že ji člověk má, vydělává. Ale pokud chce mít příjem, tak jsou snad stovky možností. Jedna možnost je pronajímat skladovací prostory. Lidé z města mají málo místa a musí se zbavovat věcí. Kdo se nechce zbavit věcí, tak si sežene skladovací prostor. Zním dva lidi, kde první pronajímá za 200Kč/m²/rok a druhý za 500Kč/m²/rok. Já pronajímám za 100Kč/m²/rok, protože nedosahuji takové kvality jako ty dva. Tak 1,5m³ prostoru za 100Kč na rok není špatný. Není to na zbohatnutí. Ale já mám dohodu, že až si přijede uskladnit věci, tak odevzdá topinambury jednomu člověku v jeho ulici. K tomu nevyhazuje kelímky a dá mi je. Mně se to vyplatí. Vystává otázka, jak těm ostatním se vyplatí za tak malý nájem pronajímat prostor. Měli zas ideální podmínky. Měli možnost si sehnat materiál na skladiště z bouraček, sběrných dvorů, šrotišť a ze staveb. Postavit takové skladiště pak vyjde levně. Budoucnost skladišť vypadá jako jistý výdělek podle třeba tohle článku.

Jídlo

Složení jídelníčku určuje, jaké budou náklady. Pokud někdo touží mít náklady za jídlo minimální, tak jí co je. Tak ví, kde sehnat levně potraviny. Ví, kde může natrhat ovoce. Ví, co se snadno pěstuje a to pak pěstuje a jí. Nesmí chybět zavařování, sušení a další způsoby uskladnění. Například lze snadno pro jednu osobu vypěstovat 30-50kg cuket nebo dýní a toto množství vystačí na celý rok.

Jaké jsou náklady na jídlo ročně?

Já to vidím na 4000 Kč ročně + 200 hodin. Za potraviny v bio kvalitě zaplatíte asi 2krát víc. Vše, co je navíc je jen pro krátkodobý pocit štěstí. Jeden člověk sní asi 150kg zrní, 50kg luštěnin, 200kg zeleniny a 100kg ovoce. Náklady za jídlo 3000Kč + 500Kč za tabletky B12 a doplňky a 500-700Kč spotřeba propanu při vaření. Místo polykání tabletek B12 stačí třeba kuřecí játra atd.

Za 3000 Kč není možné sehnat tolik jídla.

Je tam připsáno 200 hodin. Ve městě i na vesnici za 4000Kč +200hodin člověk získá tolik jídla, že neví co s ním. Nejen já, ale i ostatní to máme vyzkoušené. Já utracím míň, ale je to zas na úkor času. Třeba teď je období špendlíků, tak pokud člověk nasbírá 20 kg, tak ušetří peníze.

Nikdo nesní 20kg kyselých špendlíků.

Ale sní. Jen musí najít strom, kde jsou sladké. Ne moc sladké nebo moc kyselé. Prostě akorát. Když se najde takový strom, tak se z něj nasbírá třeba i těch 20 kg. Většina si myslí, že špendlíky jsou kyselé a nedají se jíst, takže moc velká konkurence tu není.

Kdyby jídlo bylo tak levné, tak by nebyly potřeba potravinové banky.

Potravinové banky jsou pro chudé lidi. Chudí lidé jsou nedobrovolně chudí a chtějí žít jako bohatí lidé. Potravinové banky dávají těm lidem prostřednictvím jídla alespoň pár minut denně pocit, že jsou bohatí.

Potravinové banky a na ně napojené charity těmto lidem pomáhají, aby nespáchali sebevraždu nebo nezačali řešit depresi alkoholem a drogami.

Těch pár minut jim zvedne morálku a můžou žít jako bohatí lidé. Jídlo vždy sloužilo pro zlepšení morálky, když někdo měl depresi. Někdo bojuje s depresí kupováním věcí, někdo zas cestováním a kupováním zážitků a někdo zas jídlem.

Roční

náklady
To je častá otázka a kupodivu odpověď není lehká. K životu člověku stačí málo peněz, ale na druhou stranu pak tráví více času třeba barterem. To, že utratí málo peněz není zázrak, ale jen se uskromnil a žije jinak.

Jsou věci, které člověk musí koupit, jako toaletní papír, zubní pastu, kartáček, mýdlo, sůl a nějaké jídlo a koření. Ostatní si člověk sežene nebo vymění. Dostane se na minimum.

Není to soutěž, kdo žije za nejmenší náklady nebo jaký je někdo frajer. Jen si lidi minimalizovali svoje životní náklady podle toho, jak se jim to hodilo, a neměli pocit, že trpí. Jiný utrácí za něco, co není nutné.

Představa normálního člověka je, že si nízkonákladový člověk píše deníček, co utratil a pokud chce něco koupit, tak tráví hodiny přemýšlením jestli to koupí. Nenašel jsem nikoho, kdo by to dělal. Vždy to dopadlo jako u mě, že jsem to zkusil, ale byla to nuda a ztratilo smysl to dělat. Nízkonákladový člověk má svůj daný rozpočet, kde má rezervu, a žije si. Jen na začátku se zapotí, než si zjistí, jaké má náklady.

Za 1500Kč ročně?

Dá se to. Někteří z nás jsme to zkoušeli. Pro upřesnění je to 1500Kč ročně + 500Kč popelnice + zdravotní pojištění. Pokud se rozhodnete zmizet ze systému, tak těch 1500Kč ročně.

Bydlení

Náklady na bydlení jsou většinou 500-1000Kč ročně. Na bydlení stačí jen pozemek 20-100m². Daň z pozemku ze 100 m² počítejte 100Kč ročně. Pak musíte odkládat 400-900Kč ročně na opravy domku.

Vaření

Můžete vařit na dřevě, ale já jsem neměl ideální podmínky a vycházelo mi 2 hodiny práce, abych si uvařil jídlo. Takže ročně bych strávil cca 700 hodin. Když jsem spočítal, že na rok spotřebuji propan-butan za 700Kč, tak jsem zaplatil 700Kč, abych ušetřil 700 hodin.

Oblečení a obuv

Skoro všechno kromě ponožek, trenek si člověk vybarteruje. Občas boty koupí. Náklady ročně bývají u lidí jen 200-700Kč. Já odhaduji, že u mě je to 400Kč.

Elektřina

Bez elektřiny to jde, ale já mám třeba měsíční spotřebu 40kWh, tak je to 200Kč měsíčně. Jsem napojen na cizí elektroměr, takže jen platím odebranou elektřinu. Ročně to vyjde odhadem 2400Kč při běžném používání.

Topení

Tady je velký výkyv. Je to 300-30 000 Kč za rok. Topit se dá dřevem, kde seženete za odvoz až za 1000Kč/m³. Můžete si ho nasbírat nebo být brigádník a dělat za dřevo. Můžete vyhřívat jen postel nebo vytápět celý baráček. Mít jen 15 stupňů nebo 22 stupňů. Ročně utratím za topení asi 600Kč, které mám započítané v elektřině, ale je dobré mít rezervu 3000Kč/ročně.

Hygiena

Já mám stranou 400Kč na rok na nákup mýdel, toaletního papíru, zubní pasty atd.

Telefon

Mobilní telefon se dá sehnat za barter. Sim karta je předplacená a jen člověk přesouvá z hotovosti na tu sim kartu 400Kč ročně. Většinou utratím za volání asi 100Kč ročně.

Voda

Musíte si dát stranou cca 500Kč ročně na vodu. Odhadem mám spotřebu 30l denně a to je 10 kubíků vody. Dá se čerpat voda ze studny, ale na pití je dobrá kohoutková voda.

Popelnice a zdravotní pojištění

Popelnice je 500Kč ročně a zdravotní (rok 2019) stojí 1803Kč měsíčně. Musí se platit a doporučuji to platit. Je zbytečné si vytvářet dluhy a pálit si mosty, když člověk možná změní svůj pohled na svůj život a bude chci žít jako normální člověk. Pokud si nenajdete v okolí práci, abyste si na to vydělali, tak nezbude nic jiného než jít na Úřad práce než si najdete vhodnou práci. Oni za Vás za tu dobu budou platit zdravotní.

Televizní poplatky a sociální pojištění se nemusí platit.

Jídlo

To je kapitola sama o sobě. Útrata je 200-600Kč měsíčně a je jedno jestli osoba žije ve městě nebo na vesnici. Důležitá je zas spolupráce a barter. Já se zaměřuji na nízkonákladové lidi, kteří žijí za cca 6-40tisíc ročně. Pro takové lidi je supermarket zbytečný. Nemocný člověk dostává invalidní důchod nebo normální člověk má práci, tak nemá čas. Ale nízkonákladový člověk má volno minimálně 300 dní v roce. Mají čas sbírat, pěstovat nebo díky spolupráci udělat barter. Nemocný člověk nebo normální si koupí jídlo v supermarketu, protože nemá čas. Nízkonákladový člověk má spoustu času a dělá věci, které ho baví a některé baví třeba jít na houby a sníst nebo vyměnit za jiné potraviny. Třeba taková opěnka měnlivá. A hned má jídlo a i na barter.

Roční náklady dosahují jen 2000-15000Kč + zdravotní pojištění. Záleží, co člověka baví a co ne. Jaké má ideální podmínky. Náklady jsou tak nízké, že někdo volí cestu žít z úspor nebo si na 2 měsíce najde brigádu a má vyděláno. Už jen to, že člověk má volno, vytváří pro něj ideální podmínky, že může dělat záskoky nebo udělat výpomoc, které bývají dobře zaplacené. Je potřeba si uvědomit, že žijeme v ČR, která je bohatá a jsou tu vysoké životní náklady, a i vysoká minimální mzda. Stačí si to uvědomit a máte garantovaných 300 dní volna.

Flexibilita

Tohle slovíčko pro nízkonákladové člověka znamená, že má tolik času a má tolik volna, že může kdykoliv jít na brigádu. A někteří toho využívají dost. Když někdo potřebuje třeba se stěhování nebo s nějakou prací, tak oni můžou. Je to velká strategická výhoda, která umožní sehnat si krátkodobé brigády.

Barter

Barter je výměna nějaké věci, kterou chcete, za jinou, kterou máte a je Vám k ničemu. Existuje to snad tisíce let a funguje to i nyní. Peníze jsou něco, čeho se lidé neradi vzdávají. Nízkonákladový člověk neutrací jen 6000Kč+zdravotní ročně. Je to víc, ale většinou je to v barteru, že mění něco co potřebuje za jinou věc. Takže nemusí utrácet peníze.

Spolupráce

Kromě barteru je důležitá i spolupráce. Bez ní člověk bude mít těžší život. Někteří normální lidi touží žít na samotě, ale nízkonákladový člověk, pokud chce mít lehčí život, tak musí spolupracovat a to jde těžko na samotě.

Ostatní

Existují komunity?

Ne. Mluvme raději o skupinkách, protože pod komunitou si člověk představí nějaký statek, kde všichni mají stejné oblečení a před barákem je nějaký oltář a mají tam vůdce, kterému se klaní. Takové komunity založené na nízkonákladovém žití nejsou. Skupinky jsou jen lidi, kteří spolupracují společně, protože z toho něco mají. Musí obětovat nějaký čas skupince a i zdroje, aby získal jiné zdroje, které mu vynahradí ten čas i ty vložené zdroje. Jsou to přátelé, takže je to normální věc, že spolupracují. Je vždy zábavné sledovat, jak mají lidé zkreslenou představu, i když často oni mají taky skupinku přátel, se kterými spolupracují. Proč vytvářet novou skupinku lidí, když už ji mají?

Pokud chce mít ve skupině více nízkonákladových lidí, tak ji musí vytvořit? To zní, jako kdyby ten člověk se chtěl izolovat od ostatních lidí a hledá jen nízkonákladové lidi. Je to jako vize u prepperů. Někdy prepper hledá lidi a zapomněl, že má kamarády a příbuzné, kteří s ním mohou tvořit komunitu. Ale on chce jen takovou, jak to viděl v nějakém filmu a hledá a hledá, ale nenajde.

Tito lidé dosud využívají infrastrukturu a vymoženosti státního zřízení ve větší míře, než do něj přispívají.

To je pravda. Proto často váhám, jestli mám o tom napsat, nebo zmizet z povrchu. Je tolik zákonů, že možná nějaký porušuji a mohl bych jít do vězení nebo dostat nějakou tučnou pokutu. Na srazech jsme o tom diskutovali a musel jsem slíbit jim a i lidem se kterými si píšu, že je nikdy neprozradím. Normální lidi nesnáší nízkonákladové lidi, protože je považují za pijavice. A pokud o tom někdo čte, tak si myslí, že nízkonákladoví se vytahují a považují normální lidi za hlupáky. Tím vznikla prostředí, kde se budou psát udání na úřady. Nízkonákladový člověk chce jen žít v klidu.

Čas

To je asi častá otázka, kdy normální člověk nemůže pochopit, že někdo si třeba jde nasbírat jídlo nebo pěstuje. Vždyť to zabere tolik času. Ale ten nízkonákladový člověk má tolik času, že neví co s ním. Má ho tolik, že si musí hledat nějakou práci, aby se neunudil k smrti. Normální člověk si řekne, že pokud by si měl vypěstovat svazek ředkviček, které stojí 5 Kč, tak by tím strávil 3 hodiny, tak se mu to nevyplatí. Nízkonákladový člověk si řekne, že má čas, tak si je vypěstuje. Pokud ho to nebaví, tak sežene, kdo pěstuje ředkvičky a využije barter a hned je má. Nízkonákladový člověk má hodně volného času a dělá co ho baví a nedělá, co ho nebaví. Proto třeba já nevařím na dřevě, protože mě to nebaví, i když mám hodně volného času, abych si dřevo nasbíral.

Počítání

Lidi si myslí, že nízkonákladový člověk všechno počítá a píše si náklady. Nikoho neznám. Má jen odhad ze zkušeností kolik utratí ročně a s tím žije. Evidence a zapisování zabere hodně času a to nikoho nebaví. Já jsem to zkoušel jen, abych to mohl prezentovat, ale po měsíci jsem vždy skončil. Je to fakt nuda a nízkonákladový člověk to nepotřebuje, protože nechodí do krámu každý den. On ví, kolik utratí, protože žije nudný život, kde utrácí jen párkrát do roka.

To není tak lehké začít tak žít.

Když se s někým bavím, tak často mi říká, proč to nejde. Nejde tohle a tohle. Říká to člověku, který žije nízkonákladově. Když někdo říká člověku, který žije, že to nejde, tak je to mentální blokáce, kdy schválně člověk hledá důvody, proč to nejde, aby si mohl říct, že to prostě nejde a tak on tak nemůže žít. Já nikoho nenutím, aby žil nízkonákladově. Je mi jedno jak kdo žije. Nikoho neodsuzuji. A pokud někdo chce žít nízkonákladově, tak si to upraví podle sebe jak se mu to hodí a nemusí se řídit podle toho, jak žiju já. Jako, že nesežene pozemek atd? Podle mně stačí jen mít 20 000 Kč a může člověk hned žít v klidu rok a během toho roku si vše srovnat a vymyslet svou nejlepší cestu. Nemusí shánět pozemek, protože mu můžu pronajmout svůj pozemek zadarmo. Už nejsou žádné důvody, proč nežít nízkonákladově kromě toho, že člověk to fakt nechce. To, že nemá vůbec žádné peníze, značí jen to, že je finančně negramotný a jednou na to doplatí.

Závěr

Myslím, že jsem vypsál všechny otázky, které mohli kdy padnout pro lidi žijící s tak málo penězi. Jak jsem často opakoval, tak takové žití není výhra a bez pořádné motivace si člověk zkomplikuje život. Musí přemýšlet, jestli to fakt má smysl a jaké omezení v životě mu to přinese. Já osobně nedoporučuji lidem takto žít. Nemůžou dělat věci, které jsou tak běžné, a musí bojovat sami se sebou a ten boj často prohrají. To může vést k depresi a k alkoholismu, drogám nebo jiné závislosti, které člověka zničí.

Dal jsem dohromady časté otázky, aby byli na jednom místě a usnadnily rozhodnutí lidem, kteří chtějí žít nízkonákladově. Mělo by to pomoci nastartovat myšlení a uvědomit si na co si dát pozor. Neexistuje univerzální návod, protože nízkonákladový člověk využívá toho, co umí, kde žije a jaké tam jsou ideální podmínky. V nitru své duše doufám, že to možná zaujme lidi, kteří mají existenční problémy a rozhodnou se, že tohle je řešení pro jejich problém. Další otázky, které nikoho nikdy nenapadly, budou časem připsány.

Sepsáno se spolupráci s preppers.cz

diskuze :

<http://preppers.cz/forum/index.php/topic,14723.0.html>